

صاحبی ، مدیری ، محرری :

آبونه بدلی :

سنه لکی ۱۰۰ غروش

آتی آیلنی ۵۰ »

اوج آیلنی ۲۵ »

مخبر

۱۳۳۸

اداره خانه بی :

شهرزاده باشنده (تعالی اسلام)

جمعیتی مرکز عمومی

مرکز توزیعی :

باب عالی جاده سنده (اتحاد

تجارت) کتبخانه بی

اسلامک نفقنه خادم مقالات

مع التشر قبول و درج اولونور

یازانک شخصیتی دکل : یازانک احمیتی
نظر دفته آلینیر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی و شمیریات شهری

مجموعه اسلامیه

کان یازیلردن شایان قبول کورولنار تاریخ
صیراسیله درج اولونور .

عدد : ۷

۱۳۳۹ جمادی الاولی سنه مخصوص نسخه

فی ۷ بوجوق غروش

مندرجات :

- مخبر دینی و علمی : دارالشفقه به معاونتک لزومی - طاهر المولوی . اجتماع و دین اسلامی عصر یاشدیرمک - محمد عاطف .
- غریبک روح حقنده کی تلقیاتی - احمد حمدی . براز انصاف ایتسه لر - نیازی فیروزی .
- مخبر تاریخی : جمادی الاولی والآخره - طاهر المولوی . عالم اسلامده خاندان علم و معرفت - محمد عزت و محمد عارف .
- مستجابی زاده عصمت بک - سعود المولوی .
- مخبر فنی : علم هیئتک مبدای - سعدی .
- مخبر ادبی : مناجات - یشار شادی . مرثیه - یشار شادی . ای جلوه لی سنجاق - سعود المولوی . برغزل - طاهر المولوی .
- علاوه : هند ماصالری .

اسلامك همان عر طرفدن كلن [۲] ایتامی تعلیم و تربیه ایله مشغول اولدیغی حالده واردات وقفیه و خصوصیه سندن باشقه کوردیکی معاونت - نادرأ بعض مستشاردن ماعدا - جمعیت تدریسیه اسلامیه اعضاسندن منتظماً تأدیة تعهد ایله یکن پك معدود ذوات کرامك و یردیکی سنوی دردر لیرایه منحصر قالمقدردر .

اخیراً بر صاحبة الطیرك عثمانلی دارالفنونی ایچین مهم بر مبلغ تبرع ایتمش اولدیغی غرضه لرده کمال شکران ایله مطالعه ایدیلدی . جناب حق ؛ مرحومه نك روحنی شاد ایتسین ، کوستردیکی جوانمردانه بویوکلکه سائر اغنیامزی ده مظهر بویورسون .

بن ؛ زنکینلریزه قارشوی بر تکلیفده بولونمایاجم . چونکه : شورایه قدر یازد قلم ؛ بو خصوصده کافیدر .

درخانه اگر کس است يك حرف بس است

یالکز بزم کی اورته حالی ، یعنی الك مشکل معیشتلی اولانلره دییه جکم که :

— دارالشفقه ؛ بر یتیم اوجاغیدر . آناسز ، باباسز قالمش وسفالت مفرطه ایچینده چابالایوب بونالمش اولان اوکسوزلر ؛ اوراده بارینه بیلمکده و شفقتلی نظرلر آلتنده یه یتیشدیر یلمکدهدر . بزکه بوکون - داها صاغ ایکن - اولادیمزی اوقوتوب یازدیرمق ایچین بر چوق مشکلاته معروض قالیورز ، حتی ایسته دیکمز کی ده اوقوتامیورز . عجباً چو جوقلریمز یتیم قالاچق اولورلر سه نه کی حاللره اوعرایه جقلر و درکات سفالتک هانکی طبقه سنه قدر یووارلانه جقلردر ؟

کیم بیلیر ؛ بلکده اوملجا ایتامک قاییسنه کیده جکلر ، طلبه سی آراسنه کیره بیلیمک ایچین بویونلری بوکوب بکله یه جکلردر .

ایسته افدیلر ! (بلکه) قیدیه سویله دیکم آجیقلی

[۲] دارالشفقه ؛ مختلف قومیتلره منسوب برچوق اسلام چو جوغنی یه یتیشدیرمش اولدیغی کی چینی برمسلمانی ده اوقوتوب شهادتنامه ویرمشدردر .

حاللر ؛ مع الایسف بوکون وقوع بولمقده ، قبول زمانلرنده مکتب قاییسنه بیریکن یوزلرجه بوینی بوکوک مسلمان اوکسوزی محضا بودجه نك عدم کفایه سندن آینه مامقده ، حتی او بودجه نك دهشتلی آجیغندن حال حاضر طلبه سی بيله لایقيله اعاشه والباس اولونامامقدردر . بوندن فضله سوزده حاجت کورمیورم . کندیمز ایچین آخرتده اجر معنوی ، اولادیمز ایچینده - برتلبیر احتیاطی اولارق - دنیاده اوزایه دخول حقنی اولجه تأمین ایتمش اولق اوزره علی قدر الامکان دارالشفقه یه معاونتدن کری طورمایلم دییه رک سوزیمه نهایت ویرمیورم .

طاهر المولوی

اجتهاد

و

دین اسلامی عصر یلشدیرمک

(اجتهاد) لغتده مطلقاً بر امری تحقیق و تدقیق ایچون صرف مساعی ایتمکدر . شو قدر که یالکز کلفت و مشقتلی اولان شیلرده استعمال اولنور . آنک ایچوندر که [اجتهاد فی حمل الریح] دینیرده [اجتهاد فی حمل نواة] دنیله مز .

اصولون اصطلاحده اجتهاد : احکام شرعیة فرعیه یه علم ظن استحصالی ایچون فقیهک تماماً طاقت و قدرتی بذل ایله صوک درجه صرف مساعی ایتسندن عبارتدر . بناءً علیه عقلی ، حسی ، عرفی احکامه وقوف ایچون صرف مساعی یه اجتهاد دنیله مدیکی کی بر حادثه نك حکمنی ادراک ایتمک اوزره نص شرعی طلب و تحری ایدرک مظفر اولق خصوصنده کی صرف مساعی یه و متکلم ، حکیم ، طیب ، نحوی و سائر کی علم فقهه اختصاصی بولنمیان بالعموم علمانک احکام شرعیه استنباطی ایچون صرف مقدرت ایتلرینه ده اجتهاد دنیله مز .

اجتهادک بوجه بالا تفسیرندن مجتهد ایله مجتهد فیه ده

اسلامه مغایر و ضد ، یکی بر مذهب باطل و مردود اولدینی کبی مؤسسلری ده دائره اسلامیتدن خروجه ارباب کفر و ضلالدن اولمش اولورلر .

وقایعک ایکنجی قسمنه کلنجه : بوده احکامی آیات قرآنییه واحادیث صحیحیه ایله تنصیص و تصریح اولنمیان وقایعدرکه خلاق عالم تعالی و تقدس حضرتلری [فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول] آیت جلیله سیله وقایعدن بوقسمنک احکامنی کتاب الله ایله سنت صحیحیه رسول اللهدن استنباط واجتهاد ایتلرینی اهل ذکر و علمه امر بیورمشدر .

چونکه (فردوه الی الله والرسول) قول کریمنک مفساسی [قرآن کریم وحادیث شریف ایله احکامی منصوص و مصرح اولمیان بروقه بی صورت و صفته مشابه و مماثل اولان - واحکامی مصرح و منصوص بولنان - دیگر بروقه یه رد و قیاسله آنک احکامنی استنباط واجتهاد ایدیکز] دیمکدر .

ایشته بو آیت جلیله ده آنجق نص شرعی ایله منصوص بولنمیان وقایعک احکامی حقنه اجتهاد جاری اولدینی بیان بیورلمقده در .

بناءً علیه آیت جلیله مذکورده منطوق منیفجه دنیاده قیامته قدر تحدث ایلین وقایع و حوادثدن برقسمنک احکامنی معرفت ؛ نص ایله ، دیگر قسمنک احکامنی معرفت ده قیاس واجتهاد طریقله اولدینی بیان بیورلدیفندن دین اسلامده بالعموم وقایعک احکامی مندرج اولمغه جناب حق [الیوم اکملت لکم دینکم] نظم جلیلی ایله دین مبین اسلامی اکمال و اتمام ایتمش اولدیفنی بیلدیرمشدر . بناءً علیه دین جلیل محمدی بتون حادثات متعاقبه نک احکامنی محیط بولمغه شریعت کامله اولدیفندن قیامته قدر بقاسیله حکم اولمشدر . آنک ایچون صورت قطعیه ده حکم اولنورکه دین اسلام (سابقاً بیان اولنان معناه) عصری دکل [بروجه آتی معناه] اعصاریدر ، یعنی

بیلنمش اولیورکه : مجتهد : صفت اجتهاد ایله متصف اولان ذات دیمکدر . مجتهد قیه ده حقنه نص شرعی بولنمیان حکم شرعی دیمکدر . بناءً علیه احکام عقلیه و مسائل کلامیه ایله ارکان شرعی و حقنه اتفاق امت واقع اولان احکام جلیله شرعیه ، اجتهادک تعریفندن خارجدر . زیرا احکام مذکورده هر نه قدر احکام شرعیه و دینییه جمله سندن ایسه ده دلائل قطعیه و نصوص شرعیه ایله ثابت اولدیفندن اجتهادک حدودنده داخل بولنه ماز . اساساً دین جلیل اسلام ، کائناده تحدث ایلین وقایعی احکام اعتباریه ایکی به آیرمشدر . برقسم وقایعک احکامی آیات قرآنییه واحادیث صحیحیه ایله تنصیص و تصریح ایدیلرکه بیان بیورلمشدرکه شارع اعظم تعالی و تقدس حضرتلری [یاایهاالذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول] آیت جلیله سیله بوقیلدن اولان اصول اسلامییه واحکام شرعییه بلاقید و لاشرط اطاعت و انقیاد ایتلرینی عموم مکلفینه امر و فرمان بیورمشدر . آنک ایچون اصول واحکام مذکورده بی طوعریدن طوعرییه قبول و آکا اطاعت ضروری اولوب بوبابده اجتهاده مساع یوقدر . بناءً علیه بونوع اصول اسلامییه واحکام شرعییه مستمر و قیامته قدر باقی اولوب هر عصرده ، هر محیطده مطاعدر . بونک حقنه بشرک حق تصرف و حق اجتهادی یوقدر . ازمانک اختلافیه تغیر ایلین احکام آنجق عرف و عاده مستند اولان احکام شرعییه دن عبارت اولوب بوده حقنه اجتهاد جاری اولان احکام فرعییه منحصردر . شو حالده اصول واحکام مذکورده حقنه اصلاحات یابوب عصر یلشدیرمک ، یعنی هر عصر انسانلرینک کیف و ذوقه او یغون قواعد و مواد تحویل ایتک دائره امکاندن خارجدر .

خصوص مذکورده جرأت ایتک ، شارع اعظم تعالی و تقدس حضرتلرینک قرآن کریم ایله چیزدیکی خطوط اساسیه دینییه و حدود اسلامییه نک خارجه تجاوز دیمک اولمغه بو طرز ایله تأسیس اولنان مسالک ، دینی

کثرتی تعقل اولنه بیلدی. چونکه قبل تعلق الاجساد تغایر ایچون هیچ برسیب یوقدر»

اولجده سسویه دیکمز وجهله غزالینک بو بیساناتی روحک قبل تعلق الابدان ماهیت نوعیه ده متحد اوله رق موجود اولدیغی کوستریر. جلال الدین رومی حضرتلرینک مشوی شریفده :

« منبسط بودیم ویک جوهر همه »

« بی سروبی بادییم آن سر همه »

« یک کهر بودیم همچون آفتاب »

« بی کره بودیم وصافی همچو آب »

« چون بصورت آمد آن نوز سره »

« شد عدد چون سایهای کنکره »

بیورمی وشارح مشوی صاری عبدالله افندینک تماماً صوفیانه اولان افادات آیه سی ده بونی کوستریر. شارح فاضل دیورکه : « اول عالم اطلاقده منبسط ایدک ودخی اول ما خلق الله الدرة البيضاء حدیث شریفی فحواستجه جمله من جوهر واحد ایدک. جمله من اول طرف معانیده بی سروپا ایدک. مرتبه احدیتده برکوه روآب کبی بی کره وصافی ایدک؛ یعنی بوعالم صورته اولان امتیاز کبی اول عالمده بربریزدن متحیز اولمایوب آب کبی صافی و آفتاب کبی نور منبسط ایدک. چونکه اول نور لطیف صورته کلدی کنکره لک ظلالی کبی عدد اولدی. حاصل معنا وقتا که قهرمان سلطنت وحدت وفرمان اطلاق احدیت کال جلا واستخلا اقتضا ایله دیسه شمس حقیقت وحدت ذاتیه افق سماء تعین دن طالعه وانوار اسماء الہیه وازهار تعینات کونیه ساطعه اولوب مراتب حقول وارواح وقوالب اجسام واشباحدن خانه اعیان کونیه وکلبه احزان اعدام ممکنه بی روشن ایلدی واعیان مزبورده دن هر بری قابلیت واستعدادلری اولان مراتبه لایق قیلدی. یعنی فیض اقدس ایله تعبیر اولان نور ذات مرتبه اعیان ثابته برتو ایتدکده مانند ظلال کنکره صور علمیه اعیان موجودات ایله متعدده وبربرندن متحیزه اولدی. و فیض اقدس مرتبه ارواحه کلدکده هر بر روحک عین ثابته سی بحسب الاستعداد وجود روحانی ایله موجود وبربرندن

هر عصرده تکملات بشریه وسعادات انسانییه کافل بالجمله فوائد مدنیة نافعیه محتویدر .

شو حالده شارح اعظم تعالی وتقدسن حضرتلری قرآن کریمیه هر عصرده ، هر محیطده ایکسجی قسمدن وقوعه کلان حوادث ووقایعه عاذا حکم شرعیه نک اصولی دائره سنده اجتهاد واستنباطی خصوصنده [کله جک مقاله ده بیان اولنه حق] شرائط اجتهادی جامع مجتهدلره صلاحیت کامله ویردک باب اجتهادی آچشددر .

الویریرکه اوصاف وشرائط اجتهادی جامع وبو خصوصده قابلیت واستعدادی حائر ذوات یتشمش اولسون . بوقابلیتده بولنان هر برده ، هر عصرده قرآن کریم ایله احادیث صحیحه نبویه دن استنباط احکام ایده بیلیر . وبو وجهله وقایع وحوادث جدیده نک احکامی حل ایدلمش اولور . فقط بوشرائط وقابلیتی حائر اولمانلر ایچون هر زمان باب اجتهاد مسدوددر . آنلرک بوبابده صلاحیتی ، حظ ونصیبی یوقدر . آنک ایچون بونلر آنجق اجله مجتهدینک قوللریله عمل ایتک مجبوریتده درلر . اسکلی : محمد عاطف

غزالی نک روح حقنده کی تلقیاتی [۱]

— ۴ —

غزالی، ارواحک کیفیت تکثر وتغایرینه ؛ بعدمفارقة الاجساد اجسامه متعلق قالمایان ارواحک نه صورته باقی قاله بیله چکنه دائر وارد اولان بر سؤالده شو یولده بر جواب ویریور : « روح ، بدنه تعلق ایتدکدن صکره علم ، جهل ، صفاء وکدورت ، ائی وکوتو اخلاق کبی اوصاف مختلفه کسب ایدیور ؛ بناء علیه یکدیگرینه مغایر اوله رق بولوندقلری حالده باقی قالیور؛ بوسیله مبنی درکه : اجساد تعلقندن اولکی حاله مخالف اوله رق روحک

[۱] اشبه مقالاتک مأخذی اولان وامام غزالی به نسبت ایدیلان (المضنون به علی غیر اهله) نام رساله ؛ ابن الصلاح وابن السبکی کبی ائمه علمک تحقیقاته نظراً امام غزالی نک اثری دکلدر. (تدقیق مؤلفات)

نقد وریجات قصه کبریتک علمای غزالی عاصفا فیرنک ضایع مدحیه
برقعاته رسده واسره